

жеството си, почнаха да го боготворятъ като свой гробъ.

Казахъ, че черковата св. Четиредесетъ мъченици има и историческо и археологическо значение. Споредъ историята и прѣданието, въ нея сж били погребени български царе и патриарси. Иречекъ казва: „Много се разказва за погребени тамъ светци, особено св. Иларионъ Могленски. Въ подземнитѣ гробове почивали умрѣлитѣ царе“. Направиха се разкопи и въ тая черкова. Най-напрѣдъ се разкопа притвора или, както е сега черковата, срѣдната частъ и на южното дъно до самия дваръ се намѣри гробъ, широкъ 90 см., дългъ 2 м. и 42 см., високъ 1 м. 25 см. Зиданъ е отъ всички страни съ тухли и варъ. Гробътъ не се намѣри небутанъ: билъ е по-рано разравянъ. Въ него се намѣриха: 1. кости, но не цѣлиятъ скелетъ; 2. кжсове отъ оловени дъски; 3. гвоздеи; 4. желѣзни скоби; 5. много кжсове и плочки отъ мраморъ. Ала най-важното, което се намѣри въ тоя гробъ, е едно парче отъ мраморъ, върху което е останала частъ отъ нѣкакво-си релефно изображение, прѣдставляваще частъ отъ женска глава съ корона; главата е сложена върху възглавница, която отъ четирегѣхъ краища имала нѣщо като пискюли, издѣлбани на камъка. Около самата глава има нѣщо като ореолъ. Окото е тѣй издѣлбано, щото прѣдставлява заспалъ човѣкъ. Тоя кжсъ изглежда да е отчупенъ отъ голѣмъ камъкъ, прѣдставлявалъ е навѣрно цѣла легнала фигура и е билъ сложенъ върху гроба. Релефниятъ образъ прѣдставлява млада хубава жена, малко въздълголика съ тънки черти. Отъ тоя сжщи камъкъ се намѣри парче, върху което личи нѣщо като прѣсти. Гробътъ е иззиданъ грижливо, билъ е обсланъ съ мраморни плочи, и самото тѣло е било обвито въ олово и оковано много здраво въ ковчегъ. Затова въ гроба се намѣриха толкова много кжсове мраморъ, олово, и гвоздеи. А парчето отъ мрамора съ човѣшката глава е било частъ отъ